

ВИЗНАЧНІ ЮРИСТИ

ВІДОМИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ВЧЕНИЙ-ПРОЦЕСУАЛІСТ ВОЛОДИМИР СЕРАФИМОВИЧ ЗЕЛЕНЕЦЬКИЙ

4 лютого 2017 року виповнилось би 80 років із дня народження – Володимира Серафимовича Зеленецького, видатного вченого, академіка Національної Академії правових наук України, доктора юридичних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, академіка Міжнародної академії екології і безпеки життєдіяльності суспільства, двічі лауреата Премії імені Ярослава Мудрого.

Авторитет і повагу Володимир Серафимович заслужив своєю компетентністю, величезною працездатністю, самодисципліною, чуйністю та щирою людяністю. Його життєвим і професійним кредо була відданість науці та боротьба за її доброякісність.

Народився Володимир Серафимович 4 лютого 1937 р. у смт. Розівка Люксембурзького району (Дніпропетровська область). У 1955 році він закінчив середню школу в с. Велика Новоселівка (Донецька область). Протягом одного року Володимир Серафимович навчався в технічному училищі Южного маши-

нобудівного заводу імені О. М. Макарова, потім працював слюсарем у місті Дніпропетровську, а з 1957 по 1960 рік служив в армії у групі радянських військ в Німеччині.

Свій професійний шлях як юрист він розпочав у 1960 році, коли вступив до Харківського юридичного інституту (тепер – Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого). Отримавши вищу юридичну освіту (1963 р.), понад 3 роки він присвятив практичній діяльності в органах прокуратури. Володимир Серафимович працював слідчим, а потім з 1963 по 1966 рік – помічником прокурора в місцевій прокуратурі м. Ялти.

Досвід практичного працівника став поштовхом до наукової роботи. У 1969 р. В. С. Зеленецький блискуче захистив кандидатську дисертацію «Подання слідчого про вжиття заходів до усунення причин та умов, що сприяли вчиненню злочину», а у 1972 р. йому було присуджено звання доцента. Протягом 1973–1975 рр. займав посаду декана вечірнього факультету. З 1982 року по 1997 рік він працював у Харківській філії Інституту підвищення кваліфікації керівних кадрів Генеральної прокуратури Союзу РСР. 1989 рік у житті В. С. Зеленецького ознаменувався захистом докторської дисертації на тему «Концептуальні засади загальної теорії боротьби зі злочинністю». Цією фундаментальною роботою в Україні було закладено новий науковий напрям, який став підґрунтям для подальшого наукового пошуку цілої плеяди вітчизняних і зарубіжних учених.

В. С. Зеленецький протягом тривалого часу працював професором кафедри кримінального процесу Національної юридичної академії України імені Ярослава Му-

дрого. З 1998 р. до останніх днів життя був Головою Координаційного бюро з кримінального процесу Національної академії правових наук України.

Член робочих груп Верховної Ради України і Кабінету Міністрів України з розробки проекту нового Кримінального процесуального кодексу України. Консультант Верховної Ради України з правової політики. Член Науково-методичної ради при Генеральній прокуратурі України. Член Комітету з присудження Премії імені Ярослава Мудрого. Член двох спеціалізованих вчених рад із захисту докторських і кандидатських дисертацій. Член редколегій збірників наукових праць Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса Національної академії правових наук України, журналу «Весы Фемиды» та ін. Академік Міжнародної академії наук екології та безпеки життєдіяльності суспільства (2001 р., Російська Федерація). Заслужений діяч науки і техніки України (1999 р.). Старший радник юстиції. Почесний працівник прокуратури (1988 р.).

З 1997 року Володимир Серафимович пов'язав свою долю з Науково-дослідним інститутом вивчення проблем злочинності АПРН України (тепер – Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса НАПРН України), 16 років будучи його незмінним заступником директора з наукової роботи. З квітня 2012 року він обіймав посаду головного наукового співробітника Інституту.

Наукові інтереси Володимира Серафимовича включали широке коло проблем з найбільш важливих аспектів кримінального процесу та інших галузей правового знання. Він є автором чотирьох принципово нових наукових напрямів, присвячених теорії порушення державного обвинувачення, дослідчому кримінальному процесу, загальній теорії боротьби зі злочинністю, а також правовому наукознавству. У розвиток кожного із цих напрямів у свій час автором було видано окремі монографії: 1979 р. – «Возбуждение государственного обвинения в советском уголовном процессе», 1994 р. – «Общая теория борьбы с преступностью», 2009 р. – «Доследственное производство в уголовном процессе Украины», 2011 р. – «Проблемы борьбы с «теневой наукой» в современном правоведении Украины». Окрім зазначених робіт його перу належать близько 400 наукових праць, у яких він є автором або співавтором. Їх вагому частину складають відомі монографії, науково-практичні посібники у галузі кримінального процесу, прокурорського нагляду, кримінології, кримінального права тощо.

Сумлінна праця та великий внесок Володимира Серафимовича у розвиток вітчизняної науки відзначені чисельними нагородами та подяками. Він нагороджений нагрудним знаком «Почесний працівник прокуратури», знаком «За наукові досягнення», пам'ятним знаком «У зв'язку з 200-річчям Національної юридичної академії імені Ярослава Мудрого», медалями «За доблестний труд», йому присуджено почесні звання «Заслужений діяч науки і техніки» та звання лауреата Премії імені Ярослава Мудрого тощо. За часи своєї науково-педагогічної діяльності він підготував 8 кандидатів і двох докторів юридичних наук, які зараз успішно працюють на науковій та практичній ниві.

Володимир Серафимович завжди був одним з найвимогливіших, талановитих і благородних представників творчої інтелігенції. Його вирізняла глибока відданість науці, якій він присвятив понад 50 років свого життя, величезна творча енергія, включена працездатність. Водночас він не обмежувався сферою лише однієї науки. Володимир Серафимович жваво цікавився політикою, завжди надавав принципову і об'єктивну оцінку подіям сьогодення. Він був різнобічно освіченою і обдарованою людиною, захоплювався літературою, був поетом.

1 червня 2013 р. Володимир Серафимович пішов з життя після тяжкої хвороби на 77-му році. Світла пам'ять про Володимира Серафимовича – людину високої порядності, принциповості, інтелігентності та професійності – назавжди залишиться у наших вдячних серцях.